

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL ĮSAKYMO PROJEKTO DERINIMO

Aplinkos ministerija teikia pakartotinai derinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. D1-244 „Dėl Išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normų LAND 43-2013 patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Kuro deginimas energijos gamybai yra reikšmingas oro taršos šaltinis. Šis sektorius į aplinkos orą išmeta 55 proc. kietųjų dalelių (KD_{2,5}), 33 proc. azoto oksidų (NO_x), 21 proc. nemetaninių lakiųjų organinių junginių. Šie oro teršalai kenkia žmonių sveikatai, skatina žemutinio sluoksnio ozono ir rūgščių kritulių susidarymą, kurie neigiamai veikia ekosistemas, žemės ūkio augalus ir vandens telkinius.

Poreikį mažinti dėl deginamo kuro į aplinkos orą išmetamų azoto oksidų, kietųjų dalelių, nemetaninių lakiųjų organinių junginių kiekį pagrindžia 2023 m. sausio 26 d. Europos Komisijos inicijuota pažeidimo procedūra prieš Lietuvą dėl oro teršalų sumažinimo įsipareigojimų neįgyvendinimo¹. Lietuva iki 2030 m. įsipareigojo 51 proc. sumažinti, palyginti su 2005 m., azoto oksidų išmetamą kiekį (iki 2022 m. sumažinta 28,8 proc.); sieros dioksido – 60 proc. (sumažinta 59 proc.); kietųjų dalelių (KD_{2,5}) – 36 proc. (sumažinta 33,5 proc.); nemetaninių lakiųjų organinių junginių – 47 proc. (sumažinta 25,8 proc.); amoniako – 10 proc. (sumažinta 0,5 proc.). Lietuva dar neįgyvendino 2020 m. sumažinimo tikslų dėl azoto oksidų (2020 m. tikslas – 48 proc.), nemetaninių lakiųjų organinių junginių (tikslas – 32 proc.) ir amoniako (tikslas – 10 proc.). Oro kokybės gerinimo poreikį pagrindžia ir priimta nauja 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva ([ES](#)) [2024/2881](#) dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje, kuria griežtinamos Europos Sąjungoje taikomos oro kokybės normos (priartinamos prie Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) rekomenduojamų oro užterštumo lygių). 2023 m. Vilniaus Žirmūnų, Kauno Dainavos, Kauno Noreikiškių ir Klaipėdos Šilutės pl. oro kokybės stotyse kietųjų dalelių (KD_{2,5}) koncentracija viršijo 2021 m. atnaujintą PSO rekomenduojamą lygį; Kauno Dainavos oro kokybės stotyje viršyta naujoje oro kokybės direktyvoje nuo 2030 m. įsigaliosianti kietųjų dalelių KD_{2,5} ribinė vertė. Ši ribinė vertė 2022 m. taip pat viršyta Vilniaus Žirmūnų oro kokybės stotyje.

Kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių vardinė šiluminė galia yra mažesnė kaip 1 MW, bet ne mažesnė kaip 120 kW, taikomos Išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normos LAND 43-2013² (toliau – LAND 43 normos), nustatančios į aplinkos orą išmetamų kietųjų dalelių, sieros dioksido, azoto oksidų ribines vertes ir jų laikymosi kontrolės reikalavimus. Galiojančios vertės yra ne tokios griežtos, praktiškai nereikalaujančios taikyti oro teršalų mažinimo priemonių; pvz., Vokietijoje nuo 2014 m. įrengtiems iki 1 MW vardinės šiluminės galios katilams taikoma 20 mg/m³ kietųjų dalelių

¹ 2023 m. lapkričio 16 d. Europos Komisijos pagrįsta nuomonė Nr. INFR(2022)2074 (C(2023)7289 final).

² Patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. D1-244 „Dėl Išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normų LAND 43-2013 patvirtinimo“

ribinė vertė (esant 13 proc. deguonies koncentracijai išmetamosiose dujose), kai LAND 43 normose nustatyta vertė kietojo kuro katilams – 800 mg/m^3 (esant 6 proc. deguonies koncentracijai išmetamosiose dujose); Latvijoje nuo 2021 m. liepos 1 d. pradėtiems (nuo 2027 m. sausio 1 d. – visiems) eksploatuoti mažesnės kaip 1 MW vardinės šiluminės galios kietąją biomasę deginantiesiems įrenginiams taikoma kietųjų dalelių ribinė vertė – 150 mg/m^3 (esant 6 proc. deguonies koncentracijai išmetamosiose dujose). Esamos vertės neatitinka kietojo kuro katilams, skystojo ir dujinio kuro patalpų šildytuvams nustatytų ekologinio projektavimo reikalavimų – į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinių verčių, todėl šiuo metu susidariusi situacija, kad pradėjusiam veikti mažos galios kurą deginančiam įrenginiui taikomos daug griežtesnės ribinės vertės (pvz., 40 mg/m^3 automatinio būdu pakraunamiems kietojo kuro katilams (esant 10 proc. deguonies koncentracijai išmetamosiose dujose)), tačiau vėliau eksploatuojant įrenginį leidžiama nuo šių verčių nukrypti daugiau kaip 10 kartų. Pažymėtina, kad ekologinio projektavimo reikalavimai neapima nuo 500 kW iki 1 MW kietojo kuro katilų (dujinio ir skystojo kuro nuo 400 kW iki 1 MW), todėl susidaro aplinkosauginių standartų taikymo spraga, leidžianti eksploatuoti labiau taršesnius kurą deginančius įrenginius.

Ribinių verčių griežtinimas mažos vardinės šiluminės galios katilams įgyvendina Nacionalinio oro taršos mažinimo plano³ priemonę P5 „Mažų kurą deginančių įrenginių išmetamųjų teršalų ribinių verčių suderinimas su ekologinio projektavimo reikalavimais“. Projektas taip pat prisideda prie Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 708 ir 709 iniciatyvių⁴ įgyvendinimo.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projektu siūloma suderinti nuo 0,12 MW iki 1 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginančių įrenginių (toliau – maži kurą deginantys įrenginiai) eksploatacijai taikomas į aplinkos orą išmetamų teršalų ribines vertes su nustatytais Reglamente [\(ES\) 2015/1189](#)⁵ ir Reglamente [\(ES\) 813/2013](#)⁶. Reglamente [\(ES\) 2015/1189](#) nustatytos ribinės vertės taikomos nuo 2020 m. sausio 1 d. į rinką pateikiamiems 500 kW ir mažesnės vardinės šiluminės galios kietojo kuro katilams, kai Reglamente [\(ES\) 813/2013](#) nustatytos azoto oksidų ribinės vertės taikomos nuo 2018 m. rugsėjo 26 d. į rinką pateikiamiems 400 kW ir mažesnės vardinės šilumos galios patalpų šildytuvams. Projekte numatoma griežtinti mažų kietąjį kurą deginančių įrenginių eksploatacijai taikomas kietųjų dalelių, azoto oksidų, sieros dioksido ribines vertes ir nustatyti ribinę vertę išmetamam anglies monoksido kiekiui. Kietąjį kurą deginantiesiems įrenginiams griežtinamų ribinių verčių, išskyrus sieros dioksido ribinę vertę, dydžiai atitinka Reglamente [\(ES\) 2015/1189](#) nustatytus dydžius (siūlomos ribinės vertės perskaičiuotos prie 6 proc. deguonies koncentracijos), taikomus rankiniu būdu pakraunamiems kietojo kuro katilams⁷, įvertinant šiame reglamente nustatytą leidžiamą patikros nukrypimo dydį. Siūlomos kietųjų dalelių ribinės vertės atitinka ir Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Protokolo dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo (Geteborgo protokolo) su pakeitimais, padarytais 2012 m., X priede pateiktas rekomenduojamas kietųjų dalelių ribines vertes, mažesnės kaip 1 MW, bet ne mažesnės kaip 100 kW vardinės šiluminės galios kurą deginantiesiems įrenginiams⁸. Taip pat siūloma griežtinti kietųjų dalelių ir azoto oksidų ribines vertes skystąjį kurą

³ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“

⁴ „Stiprinsime reguliavimą, kontrolę ir inovacijas, siekdami sumažinti pramonės ir transporto taršą bei užtikrinti švarią aplinką visiems šalies gyventojams“; „Teiksime prioritetą smulkiųjų kietųjų dalelių, azoto dioksido, metano ir kitų pagrindinių oro teršalų mažinimui“.

⁵ 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1189, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi kietojo kuro katilų ekologinio projektavimo reikalavimai

⁶ 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 813/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi patalpų šildytuvų ir kombinuotųjų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai.

⁷ Rankiniu būdu pakraunamiems kietojo kuro katilams taikomos mažiausiai griežtos Reglamente (ES) 2015/1189 nustatytos ribinės vertės: kietųjų dalelių – 60 mg/m^3 prie 10 proc. deguonies (O_2) koncentracijos; azoto oksidų – 200 mg/m^3 (biomasei); anglies monoksido – 700 mg/m^3 . Įvertinus reglamente nustatytus leistinus patikros nuokrypius ir perskaičius prie 6 proc. O_2 koncentracijos siūlomos vertės: kietųjų dalelių – 90 mg/m^3 ; azoto oksidų – 310 mg/m^3 ; anglies monoksido – 990 mg/m^3 .

⁸ Geteborgo protokolo X priede siūloma kietųjų dalelių ribinė vertė naujai įrengiamiems 100 kW – 1 MW galios kietojo kuro katilams – 50 mg/m^3 prie 13 proc. deguonies (O_2) koncentracijos (93 mg/m^3 prie 6 proc. O_2 koncentracijos), kai esamiems – 150 mg/m^3 prie 13 proc. O_2 koncentracijos (281 mg/m^3 prie 6 proc. O_2 koncentracijos).

deginantiems įrenginiams ir azoto oksido ribinę vertę dujinį kurą deginantiems įrenginiams. Azoto oksidų ribinė vertė griežtinama dujinį ir skystąjį kurą deginantiems įrenginiams atsižvelgiant į Reglamentą (ES) 813/2013⁹. Šiame reglamente nustatytos azoto oksidų ribinės vertės yra griežtesnės¹⁰ už Direktyvoje (ES) 2015/2193¹¹ taikomas 1 MW ir didesnės vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginantiems įrenginiams, todėl siūloma išlaikyti tolygų aplinkosaugos reikalavimų lygį ir iki 1 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginantiems įrenginiams nustatyti azoto oksidų ribines vertes, kurios atitinka Direktyvoje (ES) 2015/2193 nustatytas atitinkamą kuro rūšį deginantiems naujiems įrenginiams. Sieros dioksido ribinės vertės deginant kietąjį ir skystąjį kurą, kietųjų dalelių vertės deginant skystąjį kurą mažuose kurą deginančiuose įrenginiuose griežtinamos atsižvelgiant į užsienio šalių praktiką¹². Projekte siūlomos kietųjų dalelių siūlomos ribinės vertės pasiekiamos įrenginyje įdiegus elektrostatiškus filtrus, audeklinius filtrus ar ciklonus¹³. Azoto oksidų ribinės vertės gali būti pasiekiamos naudojant efektyvius „Low NOx“ ar „Ultra low-NOx“ degiklius¹⁴.

Projektu siūlomi kiti pakeitimai:

1. Nuo 2026 m. nustatyti prievolę veiklos vykdytojams, kurie eksploatuoja mažesnės kaip 1 MW, bet ne mažesnės kaip 0,12 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginančius įrenginius, vykdyti per kalendorinius metus sunaudoto kuro apskaitą, siekiant gerinti nacionalinės oro teršalų apskaitos kokybę, t. y. išsamiai oro teršalų apskaitai būtina reguliariai gauti informaciją apie eksploatuojamų mažų kurą deginančių įrenginių skaičių, juose deginamą kuro rūšį ir sunaudotą kiekį. Kad būtų sukurta kuo mažesnė administracinė našta, iki 1 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginančius įrenginius eksploatuojantys veiklos vykdytojai neprivalės apskaičiuoti per metus išmetamų teršalų kiekio (kaip šiuo metu reikalaujama eksploatuojant 1 MW ir didesnės vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginančius įrenginius).

2. Veiklos vykdytojai, kurie laikinai eksploatuoja kurą deginančius įrenginius už veiklos vykdymo teritorijos, turės informuoti Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos apie tokio įrenginio eksploatacijos pradžią ir vietą, įrenginio parametrus, kad prireikus būtų užtikrinta tokių įrenginių aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė. Siekiant, kad dėl tokio įrenginio eksploatacijos už veiklos vykdymo teritorijos ribų nebūtų sudaromos sąlygos viršyti ribines aplinkos oro užterštumo vertes, siūloma nustatyti reikalavimą atlikti oro teršalų sklaidos skaičiavimus, išskyrus atvejus, kai būtina dėl techninių sutrikimų vartotojus būtina aprūpinti šiluma.

3. Veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems kurą deginančius įrenginius, kuriems eksploatuoti pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės¹⁵ reikia turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą,

⁹ 2013 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 813/2013, kuriuo įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi patalpų šildytuvų ir kombinuotųjų šildytuvų ekologinio projektavimo reikalavimai.

¹⁰ Reglamente (ES) 813/2013 taikomos mažiausiai griežtos azoto oksidų ribinės vertės: kogeneraciniams patalpų šildytuvams su išoriniais dujinio kuro deginimo įrenginiais – 70 mg/kWh tiekiamo kuro didžiausiojo šilumingumo (konvertuota vertė su pritaikytu leistinu 20 procentų patikros nuokrypiu – 82 mg/m³ prie 3 proc. deguonies koncentracijos naudojant gamtines dujas), kai kogeneraciniams patalpų šildytuvams su išoriniais skystojo kuro deginimo įrenginiais – 120 mg/kWh tiekiamo kuro didžiausiojo šilumingumo (konvertuota vertė su pritaikytu leistinu 20 procentų patikros nuokrypiu – 139 mg/m³ prie 3 proc. deguonies koncentracijos naudojant gazolį). Konversijos faktoriai nustatyti perimtajame standarte LST EN 15502-1:2021 „Dujiniai šildymo katilai. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai ir bandymai“.

¹¹ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2193 dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš vidutinio dydžio kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo.

¹² Pvz., Latvijoje nuo 2021 m. birželio 1 d. pradėti eksploatuoti maži kurą deginantiems įrenginiams taikoma 200 mg/m³ išmetamo sieros dioksido ribinė vertė deginant kitą nei medienos biomasę, arba 400 mg/m³ – deginant akmens anglis ar durpes (kai deginama anksčiau pradėtuose eksploatuoti įrenginiuose – 1100 mg/m³) (2021 m. sausio 7 d. ministrų kabineto nuostatais Nr. 17 priimtos Oro taršos iš deginimo įrenginių ribojimo taisyklės).

¹³ Sieros, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir kietųjų dalelių (įskaitant KD₁₀, KD_{2,5} ir juodąją anglį) iš stacionarių šaltinių išmetimo kontrolės metodų gairės. Priimta JT Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Vykdomosios institucijos 31-oje sesijoje (ECE/EB.AIR/117).

¹⁴ Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos Techninių ir ekonominių klausimų darbo grupės pristatymo medžiaga: <https://tftci.citepa.org/images/files/2020-10-21-22-23/20201022-meetings/6-Said-FIVES-Ultra-Low-Nox-burners-TFTEI6-meeting-22-10-2020.pdf>

¹⁵ Patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“.

panaikinama prievolė teikti sunaudoto kuro ir išmetamų oro teršalų kiekio ataskaitą pagal LAND 43 normų 30 punktą, kadangi eksploatuojant leidimą turinčius įrenginius analogiška ataskaita rengiama ir teikiama pagal Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašą.

4. Atsižvelgiant į aplinkos oro teršalus, kurie ribojami¹⁶ pagal Direktyvą [\(ES\) 2015/2193](#), 1 MW ir didesnės, bet mažesnės kaip 50 MW, vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginantiesiems įrenginiams siūloma panaikinti kietųjų dalelių ribinę vertę deginant dujinį kurą, sieros dioksido – deginant gamtines dujas ar medieną (deginant šių rūšių kurą, šių teršalų išmetamas kiekis nereikšmingas); netaikyti sieros dioksido ir kietųjų dalelių ribinės vertės deginant gazolį, kuriam nustatyti kokybės reikalavimai¹⁷, užtikrinantys nereikšmingą šių teršalų išmetamą kiekį.

5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, siūloma nustatyti, kad išmetamų į aplinkos orą teršalų matavimus ir tyrimus taip pat gali atlikti laboratorijos, kurios akredituotos kaip atitinkančios perimtąjį standartą LST EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ konkrečioms teršalams tirti, matuoti, imti ėminius laboratoriniams tyrimams atlikti.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Siekiant mažų kurą deginančių įrenginių operatoriams suteikti pakankamai laiko prisitaikyti prie sugriežtintų į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinių verčių, Projektu siūloma nustatyti pereinamąjį laikotarpį – mažiems kurą deginantiesiems įrenginiams, kurie pradėti eksploatuoti iki 2025 m. lapkričio 1 d., naujos ribinės vertės būtų taikomos nuo 2029 m. sausio 1 d. Maži kurą deginantys įrenginiai, kurie bus pradėti eksploatuoti nuo 2025 m. lapkričio 1 d., turės atitikti sugriežtintas ribines vertes iš karto pradėjus juos eksploatuoti. Pažymėtina, kad pagal Reglamentą [\(ES\) 2015/1189](#) ir Reglamentą [\(ES\) 813/2013](#), atitinkamai nuo 2020 m. sausio 1 d. ir 2018 m. sausio 1 d. rinkai tiekiami kietojo kuro katilai (iki 500 kW ir mažesnės vardinės šiluminės galios), skystojo ir dujinio kuro patalpų šildytuvų katilai (400 kW ir mažesnės vardinės šilumos galios) turi atitikti šiuose reglamentuose nustatytas ribines vertes, kurios yra tokios pačios ar griežtesnės (pvz., taikomos automatiškai kurstomiems kietojo kuro katilams) nei siūlomos Projektu, todėl atitinkamo galios įrenginių įrengimas nereikalaus papildomų investicijų verslui. Kad veiklos vykdytojai, kurie eksploatuoja iki 2025 m. lapkričio 1 d. pradėtus naudoti įrenginius, galėtų lengviau prisitaikyti prie 2029 m. sausio 1 d. įsigaliosiančių ribinių verčių, pagal 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo¹⁸ (toliau – Pažangos priemonė) 1.2 poveiklę „Technologinių įrenginių ir priemonių diegimas mažinant ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį“ numatytos finansinės paskatos diegti technologinius įrenginius ir priemones mažinant ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį. Šios poveiklės įgyvendinimui numatyta 5,023 mln. eurų. 2024 m. rugsėjį mėn. paskelbtas kvietimas pagal šią poveiklę (suma – 3,32 mln. eurų; projekto finansavimo maksimali suma – 300 tūkst. eurų; finansuojama dalis – 70 proc.).

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio

¹⁶ Direktyvoje (ES) 2015/2193 nustatytos ribinės vertės taikomos nuo 2018 m. gruodžio 20 d. pradėtiems eksploatuoti vidutiniams kurą deginantiesiems įrenginiams ir nuo 2025 m. bei 2030 m. (atsižvelgiant į įrenginio vardinę šiluminę galią) iki 2018 m. gruodžio 20 d. pradėtiems eksploatuoti vidutiniams kurą deginantiesiems įrenginiams. Iki šioje direktyvoje nustatytų ribinių verčių įsigaliojimo vidutiniams kurą deginantiesiems įrenginiams taikomos Išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normose LAND 43-2013 nustatytos ribinės vertės.

¹⁷ Kokybės reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomuosiuose kokybės rodikliuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“.

¹⁸ Patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. D1-227 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo patvirtinimo“.

reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas:

Poveikis aplinkai ir klimato kaitai. Numatomas teigiamas poveikis. Griežtesnių ribinių verčių taikymas mažins į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį, ypač kietųjų dalelių (KD_{2,5}), azoto oksidų, ir gerins aplinkos oro kokybę. Taip pat skatins šilumos gamintojus pereiti prie energetiškai efektyvesnių kurą deginančių įrenginių ir mažins į aplinką išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Numatomas poveikis administraciniai naštai. Kietųjų dalelių, sieros dioksido ribinių verčių panaikinimas deginant gazolį ar gamtines dujas, sieros dioksido ribinės vertės panaikinimas deginant medieną leis kasmet sumažinti ūkio subjektų administravimo išlaidas (dėl tyrimų ir ataskaitų rengimo). Taršos integruotos prevencijos kontrolės leidimų turėtojams ataskaitos rengimo pagal Išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normas LAND 43-2013 reikalavimo panaikinimas prisidės prie administracinės naštos mažinimo. Ataskaitos rengimas veiklos vykdytojams, eksploatuojantiems 120 kW ir didesnės, bet mažesnės kaip 1 MW, vardinės šiluminės galios kurą deginančius įrenginius, prievolė rengti ataskaitą už sunaudotą kurą kasmet padidins administracinę naštą.

Ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimas. Ribinių verčių sugriežtinimas nuo 2029 m. sausio 1 d. mažesnės kaip 1 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginantiesiems įrenginiams gali iš verslo sektoriaus pareikalauti investicijų įrenginiams modernizuoti. Investicinės naštos sumažinimui numatyta finansinė parama pagal Pažangos priemonės 1.2 poveiklę „Technologinių įrenginių ir priemonių diegimas mažinant ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį“. Nuo 2025 m. lapkričio 1 d. naujų diegiamų įrenginių įrengimas gali papildomai pareikalauti kasmetinių investicijų siekiant atitikti griežtesnes oro teršalų ribines vertes (mažiesiems kurą deginantiesiems įrenginiams, kuriems netaikomas Reglamentas (EU) 2015/1189 arba Reglamentas (EU) 813/2013). Kurą deginančių įrenginių modernizavimas (pvz., efektyvesnių degiklių įrengimas) gerins šilumos gamybos energetinį efektyvumą, todėl numatoma, kad bus sutaupomos išlaidos kurui.

Veiklos vykdytojams, laikinai eksploatuojantiems kurą deginančius įrenginius už veiklos vykdymo teritorijos ribų (suplanuotais atvejais), Projekte numatyta prievolė atlikti teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimus (siekiant, kad eksploatacija nesudarytų sąlygų viršyti aplinkos oro užterštumo vertes) gali sukelti papildomą prisitaikymo išlaidų poreikį.

Bendras Projektu sukeliamas administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų poveikis:

2025-2026 m. – 101,9 tūkst. eurų padidėjimas kasmet¹⁹;

2027-2028 m. – 112,1 tūkst. eurų padidėjimas kasmet¹⁹;

2029 m. – 160,2 tūkst. eurų sumažėjimas;

2030-2035 m. – 140,2 tūkst. eurų sumažėjimas kasmet;

2036-2040 m. – 64,6 tūkst. eurų sumažėjimas kasmet.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos²⁰ nuostatų įgyvendinimas

Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: *(nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos).*

Projektas neprieštarauja Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas²¹

Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas

Projektu neperkeliama ir neįgyvendinama Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

¹⁹ Įskaitant valstybės prisidėjimą kurą deginančių įrenginių atnaujinimui pagal Pažangos priemonę.

²⁰ [Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

²¹ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

Projektu perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinama (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė²². Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas²³ Europos Komisijai

- Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.
- Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas²⁴

- Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.
- Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios

- Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.
- Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

10. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

- Projekte naujų sąvokų nėra.
- Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

12. Konsultavimasis su visuomene²⁵ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

Projektas viešosioms konsultacijoms skelbti interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... .. d. iki 202.. m. ... .. d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projekte*) (**arba** Projektas viešosioms konsultacijoms paskelbtas (**arba** bus skelbiamas) interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus gali teikti (**arba** galės teikti) visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys ir konsultavimosi trukmė*)).

- Projekto skelbti viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neplanuojama.

13. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas 2023 m. gruodžio 19 d. derintas su suinteresuotomis institucijomis (TAIS Nr. 23-18695). Pastabas ir pasiūlymus projektui pateikė Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo

²² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

²³ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

²⁴ [Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

²⁵ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

ministerija, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija. Institucijų pastabos, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, pateiktos derinimo pažymoje su motyvais.

Projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Derinimo terminas:

12 darbo dienų.

5 darbo dienos (*jeigu dėl nenumatytų aplinkybių Projektas turi būti priimtas nedelsiant, surašomas motyvuotas prašymas suinteresuotų institucijų pateikti išvadas, o suinteresuotų asmenų – pastabas ir pasiūlymus dėl Projekto skubos tvarka Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių²⁶ 19 punkte išvardytais išimtiniais atvejais*).

14. Projekto rengėjai

Įsakymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. +370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt, vyresnioji patarėja – Elena Auglienė, tel. +370 645 22 458, el. p. elena.augliene@am.lt) patarėjas Paulius Žvirblis (tel. +370 695 28 551, el. p. paulius.zvirblis@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 11 lapų.
2. Projekto lyginamasis variantas, 12 lapų.
3. Derinimo pažyma, 10 lapų.
4. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ataskaita (I dalis), 5 lapai.
5. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ataskaita (II dalis), 5 lapai.
6. Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

Ministerijos kanclerė

Sigita Vasiljevaitė

---

²⁶ [Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“.

P. Žvirblis, tel. +370 695 28 551, el. p. paulius.zvirblis@am.lt

ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
3. Aplinkos apsaugos agentūra
4. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos
5. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija
6. Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacija
7. Lietuvos pramonininkų konfederacija
8. Specialiųjų tyrimų tarnybai